

Huszonnégy

Ha azt mondjuk, huszonnégy, akkor bizonyára sokan asszociálnak arra, hogy egy nap huszonnégy órából áll. Eszünkbe juthat a kifejezés: *a huszonnegyedik órában vagyunk*, azaz elérkezett az utolsó pillanat, amikor még megtehetünk valamit, amit mindenképpen meg kell tennünk. (Sokszor a környezetvédelemmel kapcsolatban szoktunk ilyesmit hallani.)

Mostanában, karácsony ünnepét várva, december 24-ére is gondolhatunk akár. Talán felidézzük gyerekkorunkat, amikor alig vártuk, hogy elérkezzen a szenteste, azaz december 24. napja. Örömmel és nagy izgatottsággal nyitogattuk az adventi kalendárium ablakocskáit, ezzel is megkönnyítve a várakozás – akkor nagyon hosszúnak tűnő – időszakát.

Most azonban egészen más irányból közelíttem meg a huszonnégyes számot. Éppen ennyi száma jelent meg ugyanis az *Útitársnak* 2008 eleje óta, amióta új formátumban, a Magyar Evangélikus Konferencia (Maek) gondozásában készül a lap. Noha ez nem nevezhető nagyon nagy időnek az újság történetének ezt megelőző ötvenegy esztendejéhez képest, sőt az előző szerkesztő, *Gémes István* harminchat évnél munkálkodásának is csupán kilenczedrészé az elmúlt négy év, ám huszonnégy lapszám mégis elég ahhoz, hogy némi tapasztalatra tegyen szert a szerkesztő, aki nem más, mint e sorok írója. Tapasztalatait pedig azért osztja most meg a tisztelt olvasókkal, mert a következő évtől már más végzi majd ezt a munkát.

Mi is történt az elmúlt négy évben? Örömteli pillanatokban és némi csalódásban egyszerre volt része a szerkesztőnek ebben az időszakban. Csalódásról abban az értelemben beszélhetünk, hogy nagy általánosságban egyfajta érdektelenség volt érzékelhető a lap irányában. Az előzetes várakozások és a valóság közötti feszültség főleg akkor válhat nyilvánvalóvá, ha fellapozzuk az új formában megjelenő lap első szá-

mának (2008/1.) szerkesztői beköszöntőjét: „*Köszönettel vennénk, ha a lapban megjelenő írások kapcsán olvasóink észrevételeket fogalmaznának meg; egy részük akár olvasói levélként is közölhető lenne. De szeretettel bátorítunk minden kedves olvasót a gyűlekezeten, illetve nagyobb egyházi közösségekben történt eseményekről hirt adó írások beküldésére is.*” Ez sajnos nem túl gyakran történt meg.

Ugyanitt volt olvasható az is, hogy „*a határon túl élő magyar evangélikusok, illetve protestánsok élete ezentúl nem »periferiális ügy«, hanem evangélikus közügy.*” Sajnos ennek a szépen hangzó mondatnak az igazságában is csalódnunk kellett némiképp. Négy év után szomorúan kell konstatálni, hogy sem az anyaországiak, sem a határon túl élők nem éreztek rá eléggé a lapban rejlő lehetőségekre.

Az összkép azonban korántsem ennyire fanyar. Rengeteg szép és pozitív élmény kapcsolódik a lap szerkesztéséhez, sok emlékezetes és kedves találkozás, meglepő fordulatok és megannyi olyan momentum, amelyen keresztül láthatóvá vált, hogy minden nehézség ellenére mégiscsak Urunk áldása kíséri az *Útitársat*.

Hadd említsem meg első helyen *Gémes István* nevét, aki nélkül kétségtelenül egyetlen szám sem jöhetett volna létre az elmúlt négy évben: a *Kitekintés* és a *Látta Jézust* (korábban a bibliai könyvek magyarázata) rovatokhoz szállított bőséges anyagot lapszámról lapszámra. Külön köszönet illeti feleségét, *Kati* nénit, aki az „*Itthon – otthon*” rovat kedves, szellemes, olykor ironiától sem mentes írásaival gazdagította az újságot. Ugyanitt szeretném megemlíteni a Stuttgarti Magyar Protestáns Gyülekezetet, amelynek tagjai anyagilag a legnagyobb mértékben támogatták a lap megjelenését.

Id. Zászkaliczky Pál, a Maek leköszönő főtítkára is nélkülözhetetlen segítség volt munkám során: rendszeres időközönként jó ötletekkel és meglátásokkal, új hírekkel kerestett meg, valamint nagyfokú alázatos-

sággal, a szerkesztésben maximális önállóságot biztosítva adott tanácsokat elsősorban a témaválasztással (interjúalanyok felkeresésével, eseményekről való beszámolókkal stb.) kapcsolatban.

Nem említettem még az *Evangélikus Élet* szerkesztőségének teljes stábját, akikkel maximális egyetértésben sikerült együtt munkálkodni, és akiktől minden szempontból rengeteget tanulhattam.

Sorolhatnám még tovább is, hiszen mindenki, aki a lapba írt, anyagi érdek nélkül tette ezt. Noha nemegyszer előfordult, hogy az *Útitárs* másutt már megjelent anyagot vett át, egyetlen megkeresésemre sem kaptam negatív választ, mindenki örömmel vette, ha az újság egy-egy már megjelent cikket, elhangzott rádiós jegyzetet, ígihirdetést újraközölt.

Sok új ismeretséget is köszönhetek a lapnak. Többekkel sikerült személyes kapcsolatba kerülnöm a *Nyugat-európai Magyar Protestáns Gyülekezetek Szövetségének* hannoveri konferenciáján, ahol sok érdekes tapasztalatot gyűjthettem a diaszpóralétellel kapcsolatban.

Végül engedtessek meg a szubjektívebb hang: hadd mondjak köszönetet e helyen az általam ismert leghűségesebb olvasónak, aki nem más, mint az anyai nagymamám. Ő minden lapszámot az utolsó betűig elolvastott, szinte minden cikkre reagált is néhány mondatban, és sokat közülük továbbított is kedves ismerőseinek, külföldön élő rokonainak.

A búcsú azonban új kezdet is. Az *Útitárs* „szekere” még tovább, ötvenhatodik évfolyamába lépve immár. Kívánom, hogy az új szerkesztő, *Lackner Pál* azt is meg tudja valósítani, ami e sorok írójának szerkesztőként kevésbé sikerült, továbbá hogy neki is hasonlóan sok öröme legyen a lap gondozása során.

Kísérje Isten áldása továbbra is az *Útitársat!*

SZÜCS PETRA

Emlékkopják nagy evangélikusoknak

Büszke lehet minden magyar *Kossuth Lajosra*, *Petőfi Sándorra*, *Reményik Sándorra* és *Apáca* két jeles szülőttjére, *Apáczai Csere Jánosra*, valamint a kosályi bukolikák költőjére, *Bartalis Jánosra*. Az öt nagy és lángoló lelkű evangélikus személyiségnek állított emlékkopját a Sepsiszentgyörgyi

Evangélikus-Lutheránus Egyházközség a templománál. Az emlékkopja-együttes *Balázs Antal* munkáját dicséri.

A kopjafaállítás a november 19–20-án megtartott, eseményekben gazdag hétvégi gyülekezeti rendezvény (kézműves- és festménykiállítás, könyvbemutató) megkoronázása volt. Az öt evangélikus személyiség életét *Rab Sándor*, a Székely Mikó Kollégium történelemtanára elevenítette fel. Az istentiszteleten *dr. Blázy Árpádné* budapest-kelenföldi evangélikus lelkész hirdetett ígét. A kopjákat – rövid műsor kíséretében – *Zelenák József*, az egyház főjegyzője, helybeli lelképásztor áldotta meg.

Forrás: *Evangélikus Harangszó – A Romániai Evangélikus-Lutheránus Egyház lapja, 2011. november*

Mi kacagtatta meg a Jézuskát?

József úton volt Máriával, hogy Betlehemben közölje: Dávid családjából származik. Ezt a hatóságok ugyanúgy tudhatták volna, mint a magunkfajta emberek tudják, hiszen oly régóta benn van az Írásban.

Ekkoriban jött le Gábel arkangyal – ismét titokban – az égből, hogy utána nézzen az istállóknak, amelyben a Szent Család fog lakni.

Még ennek a tisztán látó arkangyalnak is nehéz volt fölfognia, hogy miért a legszánalmasabb istállóban kell az Úrnak világra jönnie, és miért csak egy jászol a bölcsője. Legalább a szeleknek akart parancsolni, hogy ne süvítsenek olyan gorombán a réseken, a felhők pedig nehogy meghatódjanak, és nehogy eláraszszák könnyeikkel a gyermeket. Amikor végre fény gyúlt koponyájában, figyelmeztetni kellett még egyszer, hogy csak szerényen világítson, és ne olyan fényesen kápráztasson és ragyogjon, mint a karácsonyi csillag.

Az arkangyal kiugrasztott az istállóból minden állatot: a hangyá-

kat, a pókokat, az egereket. Elképzelhetetlen, mi történhetett volna, ha egy egér idő előtt megijeszti Máriát. Csak a szamár és az ökör maradhatott benn. A szamár azért, mert később szükség volt rá az Egyiptomba való meneküléshez; az ökör pedig azért, mert olyan hatalmas nagy volt, hogy az

összes mennyei seregek sem tudták volna elvontatni a helyéről.

Végül egy sereg angyalkát helyezett el sorban a tető peremén. Valami egészen apró angyalkák voltak, olyanok, akiknek csak fejük és szárnyuk volt. Csendben kellett ülniük, figyelniük, s rögtön jelt kellett adniuk, mihelyt valami

gonosz megtámadta a gyermeket meztelen szegénységében. Még egyszer rápillantott az angyalok körére, aztán megemelte szárnya- it, és elsuhogott onnan.

Jó volt így. Jaj, de mégsem egészen, mivel a jászol alján, a szalmában egy bolha aludt. Ez a parányi szörny elkerülte Gábel angyal figyelmét. Persze ez érthető is. Hisz mikor lett volna dolga egy arkangyalnak bolhával!

És amikor a csoda megtörtént, és a gyermek testet öltve feküdt a szalmán oly vonzó és megható szegénységben, az angyalok egészen odavoltak az elragadtatástól, s galamb módjára körülrepedtek a jászolt. Némelyik balzsamillatot legyezgetett a gyermekre; a többiek megigazgatták a szalmát, hogy egy szál se nyomhassa vagy szúrhassa meg.

A szalmarendeztetéssel járó zizegésre azonban felébredt a mélyen alvó bolha. Halálra rémült, mivel azt hitte, kergetik, mint ahogy ez amúgy vele gyakran gesik. Körbeugrált gyorsan a jászol-

ban, kipróbálta minden tudományát, azután a végső szükségűtől hajtva belebújt a Kisjézus fülébe.

„Bocsáss meg! – suttogetta izgatottan –, de nem tehettem mást; megölnek, ha elcsípnek. Rögtön eltűnök újra, isteni felség, csak hadd nézzen körül, hogyan tehetném ezt meg.”

Körülnézett tehát, és már kész is volt a terve: „Hallgass ide! – mondta. – Ha minden erőmet összeszedem, és te csendben maradsz, akkor talán el tudnám érni Szent József feje búbját. Onnan pedig az ablakkeretet vagy az ajtót.”

„Ugorj csak! – mondta a gyermek úgy, hogy csak a bolha érthette meg. – Csendben maradj.”

A bolha ekkor ugrott, de nem tudta elkerülni, hogy meg ne csiklandozza közben egy kicsit a gyermeket.

Ebben a pillanatban az Isten-anya fölírta álmából jegyesét:

„Ó, nézd csak – mondta Mária lelkendezve –, már nevet.”

Forrás: *K. H. Waggenerl. Történet pedig...*

Jöjj, népek Mégváltója!

Ismert és sokak által szeretett adventi ének az *Evangelikus énekeskönyvben* a 131. szám alatt található *Jöjj, népek Mégváltója!* Az ősi, latin nyelvű keresztény éneket Luther dolgozta át, gregorián dallamából korálsorokat formált, szövegét e sorokba illesztette. Idei adventünkben a négy gyertya gyújtásához az ének négy versszaka adhat ösztönzést, segítve az otthoni áhitatokat.

1. gyertya

*Jöjj, népek Mégváltója!
Így kér a föld lakója,
Jöjj, lelkünk drága fénye,
Szívünk édes reménye!*

Ha érezzük, mennyire jólesne már a hétköznapokból kiszakadni, ha érezzük, az emberek közötti közöny és ridegség, a mindennapok rossz hírei között milyen jó lenne lelkünkben fényt gyújtani, akkor kérjük imádságban Istent, küldje ezt a fényt hozzánk. Az idei karácsonyra készülve, talán a gazdasági válság jeleiben, talán csak a média nyüzsgésében, de tapasztaljuk: régi, meghitt ünnepeink emléke fakul. Legyen az a reménységünk, hogy idén más lesz az ünnep, szebb és több, mert a Szabadító érkezését élhetjük át.

2. gyertya

*Te érkezel Atyádtól
Mennybéli palotából,
Hogy itt megvívj miértünk,
És légy mi pajzsunk, vértünk.*

Sok a küzdelmünk mindennap. Feladatok sorakoznak előttünk, melyeket meg kell oldanunk. Van, aki munkába siet minden reggel; van, aki gyerekeit neveli; van, aki magányos; van, aki elvesztett valamit, ami fontos; van, aki nem találja a helyét; van, aki betegséggel küzd. Sok harcot kell megvívni nap mint nap. A második gyertya meggyújtásakor most mégis felejtünk el feladatainkat, és gondoljunk arra, hogy Krisztus azért jön közénk, hogy ő vívjon meg értünk. Az Atya küldi őt, mert az Atya meghallotta segélykéréseinket.

3. gyertya

*Ím, készen vár a jászol,
A szív többé nem gyászol,
Az éjszaka világos,
Az ösvény barátságos.*

Miközben odakint egyre sötétebb lesz, rövidülnek a napok, a harmadik gyertya fénye az első kettőhöz adódva már növekvő fényt ad. Szívünkben is egyre világosabb lehetne már. De készen van-e a jászol, melyben Jézusnak kell feküdnie? Szívünk még mindig keserűségekkel van tele? Még mindig haragszunk azokra, akiket kevésbé szeretünk? Gondolunk másokra úgy, mint akik zavarnának az ünnepek alatt? Irigység vagy bosszankodás tölti ki gondolataink egy részét? Engedjük el haragunkat! Felejtjük el irigységeinket! Bocsszunk meg mindazoknak, akik vétkeztek ellenünk! Csak így készíthetjük el magunkat az ünnepre, csak így takaríthatjuk ki szívünket, hogy oda Jézus meg tudjon érkezni.

4. gyertya

*Ó, szállj közénk, Királyunk!
Íme, eléd kiállunk:
A sötétség elmúljon,
A hit fénye ragyogjon!*

Nagyon várjuk már az ünnepet. Ragyogjon a hit fénye! Most már semmi nem hiányozhat ahhoz, hogy átéljük: értünk és hozzánk érkezik a Szabadító. Mondjuk ki bátran: Jöjj közénk! És kérjük Istent, adja nekünk a hit fényét, világosságát, hogy az ünnepen és azután, a hétköznapokban is világítson számunkra. Ha félünk is valami miatt az ünnep előtt, most tegyük le ezt a félelmet. Hogy nincs minden készen, amit szeretnénk volna? Hogy lehet, olyanokkal is találkozunk, akiket kevésbé kedvelünk? Vagy hiányzik valaki, aki nélkül az ünnep nem teljes? A legfontosabb nem fog hiányozni, és az ő érkezése gyógyír lehet minden fájdalomra. Jöjj közénk, Jézus!

PELIKÁN ANDRÁS

Forrás: Körlevél, Budapest-Fasori Evangélikus Egyházközség, 2011. advent-karácsony

LÁTTA JÉZUST

A magdalai Mária

Görögök jöttek föl a jeruzsálemi ünnepre a kéréssel: „Jézust szeretnénk látni.” (Jn 12,21) Mivel pedig számunkra ma fizikailag ez nem lehetséges, annál inkább érdekelnek bennünket azoknak a tapasztalatai, akiknek megadatott: látták az Urat.

Hat olyan nőről tesz említést az *Újszövetség*, akik a *Mária* nevet viselik. A sor élén nyilván az Úr „alázatos szolgálólánya”, Jézus anyja áll, a sereghajtó pedig egy egyébként ismeretlen keresztény nő Rómában, aki – Pál apostol szerint – sokat fáradt a gyülekezetért (Róm 16,6). A Máriaikat sokszor összekeverték, és személyüket igen sok mendemonda övezi. De egyiküket sem annyi, mint a Magdalából származó Máriaét.

Róla Magdolna-legendák ugyanúgy szólnak, mint népszerű olvasmányok és fantáziadús, újabb kori regények. Hol csábító utcalány ő, hol szigorú askéta, egyszer a női ideál megtestesítője, máskor misztikus kurtizán, meditáló próféta vagy erotikus „bűnbánó Magdolna”, Jézus szerelmese vagy éppen a felesége. Ajánlatos ezért, hogy Mária megrajzolásában mi szigorúan az evangéliumokhoz ragaszkodjunk, és ne engedjük elrugaszzkodni a fantáziánkat. S akkor olyan Mária képe ábrázolódik ki, akit Jézus életének, szenvedésének, halálának és feltámadásának tanúi között igen előkelő helyen tisztelhetünk.

A nevével annyit, hogy az ószövetségi *Mirjam* óta – akinek Mózes és Áron testvéreinek kellett lennie – zsidó lányoknak előszeretettel adták ezt a nevet. A magyarban használatos *Mária* névalak előzménye a görög–latin *Maria* forma.

Gond van viszont a *Magdaléna* névvel, amely nálunk *Magda* vagy *Magdolna* formában ismeretes. Ez éppen a Magdalene-legendák egyik „terméke”. Hiszen a mi Máriánk eredetileg sem Magdolna, sem Magda nem volt – a Magdala szó a szülővárosát, a bibliai Magdálát jelölte. Ez a Genezáret-tó északnyugati partján, Tibériás és Kapernaum között fekvő, akkortájt körülbelül negyvenezer lakosú halászati és ipari központ volt. Neve (halász)toronyt jelent, és azonos a mai izraeli Migdal településsel. Jézus a várostól nem messze telelthetett partira, miután ötezer embert vendéglélt meg.

Maradjunk tehát Mária nevével, akinek mellékeve annyit tesz, hogy „magdalai születésű”. De már a születési hely is elindította a korai kutatók fantáziáját. Elterjedt a híre, hogy ez a város igen laza erkölcsű hely lehetett, s ilyenbe beleillett az evangélistáknak az a megjegyzése, hogy Jézus Máriaéból „hét ördögöt űzött ki” (Mk 16,9), illetve „akiből hét ördög ment ki”. (Lk 8,2) Akit pedig hét ördög tartott fogva, annak tökéletesen romlottnak, erkölcstelennek kellett lennie, ez volt az érvelés. Az írásmagyarázók ezért a Krisztus utáni 4. század óta úgy gondolták, hogy ez a bűnös Mária azonos kell, hogy legyen azzal a bűnös asszonnyal, aki Lk 7,37–50 szerint alabástromtartóban hozott drága kenettel kente meg Jézus lábát. Amit Jézus így értékelt: „...néki sok bűne bocsáttatott meg, mert igen szeretett.”

Az volt tehát az elképzelés, hogy a bűnös városból származó bűnös asszony (ez általában prostituáltakra alkalmazott megjelölés volt!) hálából azért, mert Jézus kiűzött belőle egy egész légió ördögöt, és így egész elfuserált életét megmentette, lám, most bűnbánóan Jézushoz sündörög, hogy a nagy megtiszteltetést jelentő megkenéssel lerója háláját az Úrnak. Így vonult be a középkori egyház liturgiájába „a bűnbánó Magdolna” képe.

Igen ám, de két ponton baj van itt. Zsidó írásokból időközben megtudtuk, hogy a jeruzsálemi hatóságok egyszer a Magdalából jövő templomi adományokat visszautasították, mert az „parázna város” volt. Kiderült azonban, hogy nem Mária szülővárosáról volt itt szó, hanem egy Magdala Sabaaja („a festő tornya”) nevű másik helységről. Tárgyatlan lett tehát a „bűnös város” elképzelés.

A másik hibapont az, hogy Máriának a bűnös asszonnyal (Lk 7) való azonosításá-

hoz semmi evangéliumi alapunk nincs. Ez teljesen a fantázia szülte feltételezés. Amelyhez még egy további is járul. Jn 12,3–8-ban olvasunk arról, hogy Jézus lábát megkeni ugyancsak egy Mária. Ez viszont a feltámasztott Lázár nővére volt. Róla már egyik látogatása alkalmával elmondta Jézus, hogy „Mária a jó részt választotta”. (Lk 10,42) Itt az a gond, hogy semmi nyomát nem találjuk annak, hogy a hét ördögöt megszabadított Mária, aki magdalai volt, azonos lenne a betániai Máriával. Az aztán teljes képtelenség lenne, ha bármelyi-

ket azonosítanánk a Jézust megkenő, névtelen bűnös asszonnyal, akinek Jézus megbocsátott.

De hát akkor ki is ez a mi magdalai Máriánk? Három biztos adatunk van, amelyre építhetünk.

Az első adat: Lukács evangélistától tudjuk, hogy a városról városra, faluról falura vándorló Jézus nagy kísérettel végezte Isten országának hirdetését. Lukács külön kiemeli a tizenkét tanítványt mint nyilván a legközelebbi munkatársi gárdát. Azonban rögtön szükségesnek tartja néhány asszony nevének a felsorolását is, akiket „gonosz lelkűektől és betegségekkel szabadított meg” az Úr. Ezek között legelső helyen említi a magdalinak nevezett Máriát, „akiből hét ördög ment ki”. (Lk 8,2)

Ennek a listának a folytatása is igen fontos: nem tudjuk, ki lehetett Zsuzsanna, de ha Lukács csak így odaveti a nevét, egészen bizonyosan valamely akkor általánosan ismert személy húzódnak a név mögött. Még fontosabb talán Johanna említése, aki rangos királyi tisztviselő felesége volt.

A felsorolás több szempontból is figyelemre méltó. Ha Jézus nagy „udvartársal” volt úton, a kíséret tagjainak ellátásával, gondozásával is törődni kellett. Talán éppen asszonyokra hárult volna ez a nehéz feladat, amelyet az evangélista a *diakónia* szóval jelöl meg? (A szót eredetileg étkezésnél való felszolgálásra alkalmazták.) Még érdekesebb, hogy a tizenkét férfi tanítványtól ugyan szigorúan elkülönítve, mégis fontos munkatársakként három *nőt* emel ki az evangélista. Nem kellene itt természetesen arra gondolni, hogy egy férfiuralmú társadalomban – ahol a nőket még a családfákban is csak elvétve említik! – milyen merész, hogy ne mondjam, forradalmi lépése volt ez Jézusnak? Ennek hangsúlyozása nem túlzó „feminista” állítás, hanem Lukács tudósításából levonható egyszerű következtetés.

A legnagyobb felfedezés viszont ez: Lukács lakonikusan közli, hogy az említett asszonyok szolgálták Jézusnak „a vagonukból”. Ami nem jelenthet mást, mint hogy a saját pénztárcájukat nyitották meg, ha a Jézust kísérő sereg napi ellátásáról gondoskodni kellett. Következésképpen Mária és társai nem lehettek proletárok, hanem a tehetősek közül valók voltak.

Végül feltűnt az is, hogy Lukács éppen *három* nőt sorol fel. Ahogy ezt a továbbiakban látjuk, hangsúlyozni kívánta, hogy

ezzel engedelmeskedtek a zsidó jogi előírásoknak. 5Móz 19,15 szerint egy esemény csak akkor volt hiteles, ha két vagy három tanú bizonyította. A három asszony így „felértékelődött”, mert Jézus hűséges *tanújának* bizonyult. És itt mit sem számított, hogy a zsidó jog szerint nők egyáltalán fel sem léphettek a törvény előtt tanúként.

A második adat: Az evangéliumokban sokáig nem olvashatunk Máriáról. De nem vonhatjuk kétségbe, hogy továbbra is gondoskodott Uráról. Márk sorolja föl a három nő nevét, „akik követték őt, és szolgáltak neki, amikor Galileában volt”. (Mk 15,41) Aztán bekövetkezett a szomorú vég: a városról városra, faluról falura vándorló csapat elvesztette Urát. Jeruzsálemben perbe fogták és megfeszítették. A nagy zűrzavarban a tanítványok önvédelemből visszahúzódtak.

Nem így gondolkodott a magdalai Mária: aki őt megszabadította, és akinek ő hálásan szolgált, azt egészen a keresztre feszítésig elkísérte. Távolról figyelték Jézus szenvedését a kereszten, talán azt is hallhatták, ahogy Uruk „elvégeztetett” kiáltással kilehelte lelkét. Hallották a római százados döbbséggel vallomását: „Bizony ez az ember Isten Fia volt!” (Mk 15,38–41) Tanúi lehetnek így nemcsak Jézus áldott munkájának, de kínos halálának is. Talán még ott is virrasztottak, mert megvárták, amíg estére az arimátiai József elkérte Pilátustól Jézus holttestét. Végignézhették – talán még segítettek is? –, ahogyan tiszta gyolcsba göngyölték, és elhelyezték a kölcsönadott sírkamrában. Márk elmondja, hogy hármuk közül a magdalai Mária és Mária, József anyja „figyelte, hogy hova helyezték őt” (Mk 15,47), és Máté szerint „a sírral szemben ültek” (Mt 27,61). Látni kívánták a legvégsőkig szeretett és tisztelt Urukot.

A harmadik adat: Pontosan megjegyezheték tehát Jézus sírhelyét, és a beköszönő szombat ünnepnapját nemcsak gyászban töltötték, hanem felkészültek „a hét első napjára”. Valami hajtotta a két Máriát, hogy elzarándokoljanak Uruk sírjához. A hirtelen támadt földrengés és angyaljelenség őket is megijesztette. Bőséges kárpótlásul elsőként hallhatták az örömhírt arról, hogy Isten nem hagyta sírban a Fiát, hanem feltámasztotta.

„Félelemmel és örömmel” siettek a valahol meghúzóódó tanítványokhoz, és jelentették: „Az Úr feltámadt!” (Mt 28,5–8) Tanúi lettek a feltámadásnak, ami hallatlan kitüntetésnek számított. Elannyira, hogy a megalkuló Krisztus-hívó gyülekezetekben csak azt ismerték el igazi *apostolnak*, aki tanúja volt a feltámadásnak.

Lehetséges, hogy a magdalai Mária és a másik Mária is ilyen tiszteletben részesült? Hogy tanítványtársai megtisztelték-e ezzel, azt nem tudjuk. De ha nem is, az, akinek Mária végig szolgált, azzal tüntette ki őt, hogy – most egyedül és csak neki – feltámadottan is megjelent. Láttá életében, elkísérte haláláig, megfigyelte az Úr sírba tétele, meghallhatta és továbbadhatta a feltámadása örömhírét – és most íme, ott állhatott a Feltámadott előtt.

János evangélistának köszönhetjük az erről szóló híradást. Ő úgy tudja, hogy kora reggel egyedül a mi Máriánk ment sírni a sírhoz. De angyalokkal találkozott, akik sírása oka felől kérdezték. Mire megfordult, már előtte is állt szeretett Ura, akit azonban nem ismert föl, és aki felszólította, hogy fusson a tanítványokhoz, és most már a legfontosabb hírral tegyen tanúságot: „Láttam az Urat!” (Jn 20,1–18) Ura kitüntette őt hűségéért, szerető ragaszkodásáért és kitartásáért. Krisztus feltámadásáról is ő tudósíthatott elsőnek.

Elgondolkodtató a 14. századból származó vallomás: „Senki nem vonhatja kétségbe a keresztények közös véleményét, hogy Mária Jézus akarata szerinti tanítója volt az apostoloknak. Ezért nem szabad őt megkülönböztetni az apostoloktól...”

Ő látta elsőként a feltámadott Urat, a magdalai Mária.

GÉMES ISTVÁN

Egy megsárgult kép margójára...

Nyugdíjas lelkészek köszöntése Muraszombaton

Mindig jó hazamenni, főleg olyan kedves emberek társaságában, akik szintén szeretettel gondolnak az én Muravidékemre. Szívemben hálával ültem be a kocsiba ez év november 23-án, tudván, hogy olyan embereket megyünk köszönteni, akiknek én is köszönhetem, hogy ma a budapesti evangélikus teológián tanulok. Akik látták az első „szárnycsapdosásaimat”, akik támogatóim, tanítóim voltak, akik mosolyogtak a kiejtésen, amikor először próbáltam magyarul formálni a szavakat, de biztattak, hogy ne adjam fel a nyelv tanulását.

De azt is nagyon jól tudom, hogy nemcsak engem hordoztak szívükben, nemcsak engem terelgettek, hanem lelki vezetőik a határokon kívül rekedt magyaroknak is, akik az én hazámban, Szlovéniában lettek otthonra.

Már az úton mutatott egy képet Fabiny Tamás püspök. Néztem a megsárgult fotót, amely négy fiatal lelkész avatásán készült: kezüket mind a négyen a Bibliára téve esküdtek fel és lettek megáldva, kiküldve az Istennek való szolgálatra. Közülük háromról lesz most szó. Rögtön felismertem Skalic Gusztó bácsi, legfőbb mentorom mosolyát, akit fizikailag megviselt az idő múlása, sajnos erre az ünnepségre sem tudott már eljönni a Muraszombati Evangélikus Központba, ezért elmentünk hozzá felköszönteni őt. A másik fiatal lelkész Novák Lajos volt a képen, aki azóta már nem lehet közöttünk, de felesége és fia is együtt ünnepeltek velünk. A harmadik lelkész a nyolcvanadik életévét betöltött Jósar Lajos, akit 1958 októberének utolsó napján szenteltek fel.

Hálaadó istentiszteletre gyűltünk össze, hogy a Magyarországi Evangélikus Egyház nevében köszönetet mondjunk nekik eddig végzett munkájukért. Szívem mélyén tudom, hogy mi, szlovénok is hálával tartozunk ezeknek a magyar testvéreknek, akik határokon túlra is tekintenek: Fabiny Tamás püspök úr, Zászkaliczky Pali bácsi, Smidéliusz Zoltán és

kedves felesége, Erzsébet, akik mind együtt ünnepeltek most velünk, és akiknek támogatására én is mindig számíthattam tanulmányaim során.

Az igehirdetés és a háznál tartott áhítat alapigéje – „Elég neked az én kegyelmem, mert az én erőm erőtlenség által ér célhoz” (2Kor 12,8) – talán egy olyan ige, amely

reménységgel tölti el mindazokat, akik Isten szolgálatában állnak: minket, akik még szolgálatunk megkezdése előtt vagyunk, és azokat is, akik már tapasztaltabb „igavonók”. Alázatosan kell felvenni a keresztet – ezek a lelkészek, akiket ünnepeltünk, mind meg is tették ezt, sokszor erőtlenségeikkel dicsekedve, sokszor nehézségek, háborúk közepette. Kitartottak gyülekezeteik mellett, kitartóan hirdették az ígét anyanyelven. Megható volt hallgatni Pali bácsi és Zoli megemlékező szavait, könnyek szöktek sokak szemébe. Pali bácsi később személyesen is köszöntötte otthonában Gusztó bácsit, felidézve az első találkozást: jó negyven éve annak, amikor – egy gyenesdiási lelkészkonferencián – bátran beült a nyitott, kedves szlovén társaságba.

Azt a könnyed, hosszan tartó beszélgetést sok-sok közös munka követte az évek során. Mennyire jó, hogy van mire visszaemlékezni, van miért megölelni egy régi jó barátot – gondoltam a megemlékezés közben –, mennyire jó, amikor két élet, két szolgálat összefut valahol,

gyümölcsöket terem, és sok idő után mosolyogva gondolhatnak vissza erőtlenségeikre és örömeikre egyaránt.

A legmeghatóbb pillanatai mégis azok voltak ennek a napnak, amikor az ünnepeltet körbeállva a magyarországi lelkészek áldásként elénekelték a *Confirmát*, amely minden lelkészavatáson elhangzik

Magyarországon. „Erősítsd meg, Úr Isten, amit cselekedtél értünk...” Ötvenhárom év szolgálat után számukra is elhangozhatott ez az áldás. Eszembe jutottak fiatal lelkész barátaim: amikor áldották őket idősebb lelkész társaik, félelem és kíváncsiság látszott rajtuk, itt azonban a hála könnyei csillogtak a két nyolcvanéves lelkész testvér szemében. Munkájuk elismeréseként mindketten átvehették az Ordass Lajos-emlékplakettet, posztumusz pedig Novák Lajos családjának is átnyújtotta a püspök.

Kellemesen töltöttük együtt ezt a napot, történeteket hallgattunk, sokat nevetettünk... Gusztó bácsi rám mutatva meg is kérdezte: „Na, mit gondolsz, ez a suhanc gyerek miért tanult meg ilyen gyorsan magyarul? Hát persze, hogy a szerelem miatt!” Jót kacagtunk, de tudtam, hogy ez nem így van. Ez Isten terve volt. Isten tervében volt, hogy ilyen tanárokat kaptam, hogy példaként állhatnak előttem, hogy később Istennek olyan alázatos szolgájjá válhassak, mint amilyen ez a három lelkész volt.

MITJA ANDREJEK

Szenteste

Van egy kedvenc karácsonyi képm. Egy múlt századi svéd festő vitte vászonra azt a békebeli jelenetet, ahogyan négy kisgyerek leskelődik egy ajtó előtt, várva az angyalt, a Jézuskát, avagy a csodát. Az egyik kisfiú szeme a kulcslyukon, nővérének és öccsének füle az ajtóhoz tapadva, egy kis totyogó, egyéves forma fiúcska pedig az ajtófélfának támaszkodva mosolyog a nagyvilágba. Mind a négy gyermek ünneplőben. Szemlátomást nemcsak kívülről, hanem belülről, a lelküket is ünneplőbe öltöztették.

Karácsony szent estéjén ünneplőbe öltözik az egész keresztény világ, nem csak az „angyalasodó” gyerekek. Mert mély meggyőződés, hogy az ünnep szívünk mélyén megérint – kivétel nélkül – mindnyájunkat. Van, aki ettől dalolni kezd, van, aki sírva fakad, de nem ez a fontos. A fontos az évről évre ismétlődő érintés, amely „soha többé nem hagyja nyugodni a szívün-

ket”, ahogyan a költő *Pilinszky* is írja.

Van a Bibliának egy könyve, amely arról beszél, hogy milyen lesz majd az a második karácsony, amikor Jézus újra eljön köztünk. A bibliai *Jelenések könyvében* Jézus azt mondja, hogy ő az ajtó, ő a kis és nagy karácsonyainknak az ajtaja. Ha benézünk ezen az ajtón, ha olvassuk a Szentírásnak ezt a különös könyvét, akkor látunk ott angyalt, menyasszonyt, Isten után szomjúhozó embereket és olyanokat is, akiknek Jézus az élet vizét ingyen osztogatja.

Karácsony szent estéjén nem is az a feladatunk, hogy pontosan értsünk mindent, hanem az, hogy – amint a svéd festményen a gyerekek – mi is tapasszuk fülünket és szemünket az ajtóra, és vágyjuk, várjuk a csodát.

Mert karácsonykor csoda történt. Az Isten emberi formában, egy esendő, síró-rívó kisgyerek formájában jött köztünk. Eljött hozzánk, és megígérte, hogy ve-

lünk marad egészen a világ végezetéig. Itt van velünk ma is. Csak oda kell állni az ajtóhoz, belesni rajta, és máris meglátjuk azt a semmivel össze nem téveszthető fényt, amellyel bevilágítja a szobát és az életünket.

Hiszem, hogy ha eléggé elszántan keressük, mi is van az ajtó mögött, akkor az Úr Jézus nemcsak Betlehemben, hanem a mi szívünkben is meg fog születni újra és újra.

Legyen ez a karácsony a csodavárás, a gyermekség, a kukucskálás, a hallgatóság ünnepe!

Lessük a csodát, hallgassuk az angyalszárnyak suhogását, kukucskáljunk be a kulcslyukon, és hallgassuk, hogy mi történhet az egyelőre még zártnak tűnő ajtó mögött. Mert egy istállóajtó mögött hatalmas csoda történt: megszületett az Isten Fia, Jézus Krisztus. Adja Isten, hogy ne csak ott, hanem újra és újra születessen meg bennünk is!

HEINRICH ESZTER
Forrás: www.csipetnyiso.hu

ÚTI-TÁRSALGÓ

„Kívánom, hogy a Maek legyen egyházunk lelkiismerete”

Beszélgetés id. Zászkaliczky Pállal, a Magyar Evangélikus Konferencia leköszönő főtitkárával

Sokan örülnek, ha elérik a nyugdíjas kort, mert akkor véget ér a kötött munkaidő, és saját maguk osztják be az idejüket. Úgy látszik azonban, egyes embereknél ez másképp van. Van, aki még akkor is hajlandó vállalni a kötött munkaidőt, amikor már régen a megérdemelt pihenés éveit tölthetné. Így tett id. Zászkaliczky Pál is, aki több mint hat éven keresztül nyugdíjas lelkészként, heti két napját irodájában töltve, a Magyar Evangélikus Konferencia ügyes-bajos dolgait intézte. Az elmúlt hat évben végzett munkájáról, annak tanulságairól, örömeiről, bánatairól faggattuk.

– Leköszönő Maek-főtitkárként hogyan értékeli az elmúlt hat év eseményeit?

– Nem szeretnék értékelni. Az elmúlt hat év még túlságosan közel van ahhoz, hogy ítéletet mondjak felette. Nem is lenne szerencsés, de igazságos sem, ha egy leköszönő egyházi szolgálati területét minősítené; ilyenkor könnyen téved az ember a dicsekedés vagy az álszerénység tévútjára. Bizzuk az értékelést az arra illetékesekre, a Maek elnökségére, a küldöttgyűlésre, legfőképpen az Úristenre!

– Melyek voltak azok a pillanatok, amelyekre személyesen a legnagyobb örömmel emlékezik?

– Az orosházi templomban tartott ünnepre, amikor Ittész János püspök igehirdetéséből megértettük, hogy a szükséges egységet a közös anyanyelven túl nem az a vér teremti meg, amelyik ereinkben csörgedezik, hanem Krisztus érettünk hullott vére. Az orosházi másfél napon átéltek a messziről érkezett testvérek örömet, azt, amikor ismerősök és ismeretlenek borultak egymás nyakába.

Később nagyszerű pillanat volt az ötvenegy éven át külföldön szerkesztett *Útitársat* átvenni, szolgálatát itthonról folytatni. Az eltelt évek alatt örömmel kísértem figyelemmel számos testvér-gyülekezeti kapcsolat elevevését, az egymást segítő szeretet kifogyhatatlan ötletességét, szívósságát.

Mindezeket túl a legnagyobb örömem az, hogy *A Luther-rózsa színei* című tanulmányi konferenciának már visszajáró lelkes hallgatói vannak, akik szívesen fogadják és alaposan meg is vitatják a nagyszerű előadók nívós referátumait.

– Van-e olyan momentum, amely az előző érzésnek éppen ellentéte, vagyis amit szívből sajnált?

– Sajnos több is. Elsősorban a melbourne-i gyülekezet lelkészének Orosházára érkezett levelére gondolok – az állt benne, hogy számukra a konferencia nagyon későn jött létre. Kimondottan fájdalmas, hogy a Szerbiában-Vajdaságban élő magyar evangélikus egyház a mai napig hiányzik közülünk. Am legfőképpen az a kérdés nyugtalanít, hogy bár itt-ott megpróbáltuk, segítettünk-e eleget a határainkon túl élő testvéreinknek a kisebbségi létből fakadó mindennapos gondjaik megoldásában.

– Miben látja a Maek jövőjét? Hogyan érdemes továbbvinni az elkezdett ügyeket?

– Az elmúlt években egyházunk több munkája – a diakónia, az ifjúsági, a missziói munka, olykor a Maek biztatására – lépett át a határokon, segítve testvéregyházainkat. Ennek az egyházi élet minden területén az eddigieknél nemcsak erősödni kell, de természetessé kell válnia.

Kívánom, hogy a Maek legyen egyházunk lelkiismerete: figyelmeztesse gyülekezeteinket, minden magyar evangélikust a szét-szórtságban élő testvérek gondjai-

ra, s mozgósítson segítségükre. Ezen az úton megtapasztalhatjuk Isten országának törvényét is: aki másoknak segít, megerősödik, aki másokra pazarolja energiáit, gazdagodik. Isten nem marad adósunk. Jézus ígérte: „Adjatok, és adatok nektek...” (Lk 6,38)

– Végül egy személyes kérdés: most, hogy megváltik a Maek-főtitkári feladatokról, hogyan éli tovább hétköznapijait, mivel foglalkozik majd?

– Kertünk is van, szép családjunk, a tennivalók megtalálnak. Egyházunkban is akadhat szolgálat az öregedő nyugdíjas számára. Hiszem, hogy ha kapok még feladatot, annak elvégzéséhez eleget erőm is ad mindnyájunk Ura!
SZÜCS PETRA

Adomány

Az *Útitárs* nyomda- és postaköltségére a legutóbbi szám óta a következő adomány érkezett:

• N. N. – 3000 Ft

• Dr. Stutz Sara Terézia – 6000 Ft

Köszönjük a támogatást! Lapunk kiadásának és postázásának költségeihez szeretettel várjuk olvasóink támogató adományait a Magyar Evangélikus Konferencia, Budapest, Raiffeisen Bank 12010886-00146767-00100002 számlaszámára (külföldről HU 43 1201 0886 0014 6767 0010 0002).

HÍREK, KITEKINTÉS

Berlin, Németország. A *Stiftung Bibel und Kultur* (Biblia és Kultúra Alapítvány) új elnöke a római katolikus teológiát végzett *Annette Schavan* asszony lett, aki egyúttal az ország oktatási minisztere is.

Bécs, Ausztria. Németországi látogatása során a pápa Erfurtban, az egyik „Luther-városban” méltatta *Luther Márton*t, ám *Ulrich Körtner* teológiai professzor szerint a méltatás tökéletes melléfogás volt. A reformátor azt tanította, hogy egyedül a megmentő hit adhat bizonyosságot az üdvösség felől. *XVI. Benedek* azonban – az augsburgi megegyezés, vagyis az 1999. október 31-én aláírt evangélikus–katolikus *Közös nyilatkozat* ellenére is – ezt teljesen tagadja. Ha pedig a reformáció kezdetének ötszázadik évfordulóját a protestánsok a római katolikusokkal együtt szeretnék megünnepelni, ezt a pápai hajthatatlanságot nem szabad szem elől téveszteni.

Regensburg, Németország. A németországi római katolikus püspöki konferencia ökumenéért felhívó püspöke felháborodva utasította vissza a pápa németországi látogatását illető evangélikus kritikákat. „Ha azt várták, hogy a pápa az egyházat majd az evangélikus hitvallás felé tereli, akkor félreértették az ökumené célját” – mondta. Az sem áll, hogy a pápa nem eléggé méltatta volna *Luther*t. Éppen ennek ellenkezője igaz, hiszen a reformátornál a személyes Isten kérdése állt a középpontban, és a pápa is ezt hangsúlyozta. A hamburgi római katolikus püspök pedig figyelmeztetett, hogy a bírálatoknak és a pápa állandó elmarasztalásának negatív hatása lehet az ökumenikus közlekedésre.

Bay Minette, Egyesült Államok. A helyi polgármesternő és a rendőrfőnök a kis tolvajokat és hasonlókakat nem börtönbe, hanem istentiszteletre küldené. Egy egész éven át minden vasárnap templomba kellene menniök. A megjelenést igazolná a lelkipásztor, a megtévedt bűnösöknek pedig el kellene tudniok mondani, hogy miről szólt a prédikáció. – Más véleményen van az állam és az egyház szétválasztásáért küzdő helyi liga, mert szerinte egy polgárt sem lehet arra kényszeríteni, hogy Jézus vagy a börtön között válasszon.

Ciprus. A törökök által megszállt szigetországban az utóbbi harminc évben mintegy ötszáz ortodox templomot megrongáltak, feltörték, és az ellopott kegytárgyakat a fekete piacon eladták. Az ennek felülvizsgálására beutazó görög cipriótai delegáció öt tagját a török hatóságok letartóztatták. A delegáció vezetője a neápoliszi püspök, *Porphyros* volt.

Varsó, Lengyelország. A hagyományosan római katolikus országban az utóbbi időben erősödnek az egyház és az állam egymáshoz való viszonyának felülvizsgálatára irányuló törekvések. 2010-ben hatalmas antiklerikális tüntetés volt, amelyen azt követelték, hogy a római katolikus egyház ne ártsa bele magát a napi politikába. Az ugyanebben az évben készült felmérés szerint a miselátogatás csökkenése néhol félelmetes mé-

reteket öltött. Öt év alatt állítólag a vallásukat nem gyakorlók aránya 11%-ról 17%-ra emelkedett, Varsóban 72%-ról 60%-ra csökkent a miselátogatás.

Düsseldorf, Németország. *Nikolaus Schneider*, a Németországi Protestáns Egyház (EKD) elnöke „gonosz tévhitnek” nevezte azt az izraeli törekvést, hogy erőszakkal oldjon meg égető kérdéseket. A kereszténységnek szolidárisnak kell lennie a zsidósággal, hiszen Jézus is ebből a népből származott. A zsidósággal való szolidaritást azonban élesen meg kell különböztetni az izraeli kormánytól és annak politikájával való szolidaritástól.

Magdeburg, Németország. A Németországi Protestáns Egyházon (EKD) belül nyolc tartományi egyház alkotja a Németországi Egyesült Lutheránus Szövetséget, amely tízmillió lelket számlál. A nyugalomba vonuló *Johannes Friedrich* bajor püspöknek, a szövetség eddigi elnökének utódjává *Gerhard Ulrich* schleswigi püspököt választották meg.

Bonn, Németország. November 13-án adta ki az Evangéliumi Aliansz a *Mártírok 2011* (Mártírok 2011-ben) című albumát, amely a világszerte erősödő keresztényüldözésekről tudósít. Fennáll a veszély, hogy az arab országokban most végbemenő változások akár a kereszténység ottani teljes kiirtásához is vezethetnek. Drámaiak az adatok 1970-hez képest: Libanonban 11%-kal, Szíriában 1%-kal, Irakban a felére, Jordániában 10%-ról 6%-ra, Egyiptomban 13%-ról 10%-ra csökkent a keresztények aránya. Már most megállapítható, hogy a Mubarak-rezsim megdöntése óta Egyiptomban sokkal több keresztény templomot gyújtottak föl, több keresztényt öltek meg, és több keresztény lányt kényszerítettek muszlimokkal való házasságra, mint eddig.

Bécs, Ausztria. Ha a nyugati államok továbbra is ilyen egyoldalúan támogatják az arab világbeli változásokat, akkor hamarosan leírhatjuk a közel-keleti kereszténységét. Irakban egyre nyíltabb a keresztények hátrányos megkülönböztetése. Nagy a nyomás rajtuk, mielőbbi kivándorlásra igyekeznek kényszeríteni őket. Egyiptomban októberben már tizenkét kopt keresztényt raboltak el, és az úgynevezett zavargásokban csaknem száz kopt keresztényt öltek meg. Ezeket az információkat a libanoni Antiókhia pátriárkája, *Casmoussa* közölte.

London, Nagy-Britannia. Az angol ateisták vezetője *Tudomány és értelem* címmel alapítványt tett abból a célból, hogy vallásukból kiábrándult papoknak, rabbiknak és imámoknak legyen a segítségére.

Oldenburg, Németország. A helyi egyetemen tanító baptista teológiai professzor tiltakozott egyháza tanítása ellen, nevezetesen hogy egyedül a felnőttkorban történő teljes bemenítés vezet az üdvösségre. *Andrea Strubind* vezetője volt annak a vegyes bizottságnak, amely a lutheránus–baptista közzeledést vizsgálta. A bizottság megállapította, hogy bibliai alapja van nemcsak a felnőtt-, de a gyer-

mekkeresztységnek is. Strubind kilépett szabadegyházából, és felvételét kérte az oldenburgi lutheránus egyházba.

Bern, Svájc. Ötven év alatt az ezer lakosra eső házasságkötések száma 7,8%-ról 5,5%-ra csökkent, a válásoké viszont 0,9%-ról 2,8%-ra emelkedett. Ennél riasztóbb a német helyzet: 10,3%-ról 4,7%-ra esett a házasságkötések aránya, és 1,5%-ról 2,3%-ra emelkedett a válásoké.

Worms, Németország. A helyi színházban nagy sikerrel mutatták be a *Jakob Vinje* által komponált Luther-oratóriumot. A vak *Ellen Drolshagen* vezényelt, és a koreai *Kyung-Rak Jeong* énekelte a reformátor szerepét.

London, Nagy-Britannia. *David Cameron* miniszterelnök levelet intézett a Brit Nemzetközösség államaihoz. Hozzájárulásukat kéri ahhoz a javaslatához, hogy a jövőben a brit uralkodó római katolikkal is köthessen házasságot. Az ezt megtiltó régi törvényt a miniszterelnök „történelmi anomáliának” nevezte.

Berlin, Németország. A kairói véres keresztényüldözésekre reagálva sok német városban tüntettek keresztények a brutális gyilkosságok ellen. A koptok németországi püspöke hangsúlyozta, hogy nem a „tisztességes egyiptomiak” ellen tüntetnek, hanem az ellen, hogy az egyiptomi média és a katonai tanács egyenesen tüzeli a lakosságot a koptok ellen.

Berlin, Németország. A római katolikus Pax Christi békemozgalom elnöke éles szavakkal ítélte el a német kormányt, amely anélkül sietett a forradalmi egyiptomi kormány segítségére – anyagi és erkölcsi támogatással –, hogy feltételül a kopt keresztények üldözésének megszüntetését szabta volna meg.

Augsburg, Németország. Október 29-én vette át az augsburgi Békedíjat *III. Shenoda*, a koptok pápája. Sokat tett azért, hogy egyháza az ökumené irányába forduljon. Egyiptom lakosságának 10%-a tartozik a kopt pápa vezette egyházhoz.

Stuttgart, Németország. A helyi evangélikus gyülekezeti lap körkérdest tett közzé az interneten a reformáció ünnepével kapcsolatban. Ki milyen fogalmat kapcsol leginkább a reformációhoz? – hangzott a kérdés. Az eredmény: a válaszadók 39%-a az Isten igéjét, 34,6%-a a kegyelmet és 17,2%-a a szabadságot.

Karlsruhe, Németország. *Klaus Engelhardt* korábbi badeni tartományi protestáns püspök szerint a német protestánsok belefáradtak a Biblia olvasásába. Pedig csak azért lettek protestánsokká, mert *Luther* a Biblia szorgalmas tanulmányozása után jött rá arra, hogy a keresztény egyház megreformálandó.

Vatikánváros. A pápa 2012 októberével „Európa újraevangelizálására” indít missziói évet. Ám úgy gondolja, hogy ez nem csak az ő egyházának feladata kell, hogy legyen.

ÖSSZEÁLLÍTOTTA: G. I.

szent ambrus

Adventi himnusz

Figyelmezz, Izrael Ura,
Ki ülsz a Kerubok felett,
Jelenj meg Efraim előtt,
Jöjj, támaszd fel hatalmadat!

Nemzetek Megváltója, jöjj,
Szűznek szülötte, jöjj közénk,
Ámuljanak a századok:
Istenhez illő születés!

Nem férfiú magva hozott,
Titkos lehellet ad nekünk:
Isten Igéje testbe vált,
S a szűzi méh virága vagy.

Kelyhe gyümölcsöt bontogat,
Szemérme bár bontatlan áll,
Erénye tisztán tündököl:
Isten járja e templomot.

Szemérme mint királyi ház:
E nászteremből lép elő,
Mint kettős lényű óriás,
S vígan repes az út elé.

Kijössz Atyádnak mélyiről,
Bemegy Atyádnak mélyire.
Leszállasz mind a poklokig,
Felszállasz Isten székeig.

Ki az Atyának mása vagy,
Ölts testet, győzelmed jelét.
Testünket, a gyámoltalant,
Tegye acélossá erőd.

Már fénylik Jézus jászola,
Új fényt lehel az éjszaka.
Ezt immár meg ne rongsa éj,
Nem-szűnő láng legyen a hit.

Sík Sándor fordítása

Gyász hír

Szomorúan értesültünk, hogy *Trencsényi Andrea* evangélikus lelkész életének 41. évében váratlanul elhunyt. Egyesztendei rozsnói megszakítással tizenöt éven át a szlovákiai Hosszúszó (Dihá Ves) gyülekezetében és annak filiáiban szolgált. Temetése Rozsnóy volt november 26-án *Mgr. Ján Midriak* nyugdíjas püspök és *Mgr. Viliam Solárik* lelkész szolgálatával. Isten igéje Mk 13,33–37 alapján hangzott. A feltámadás reménységében osztozunk Andrea édesanyjának, a gyülekezetnek és a Szlovákiai Evangélikus Egyháznak a gyászában.

Magyar evangéliumi lap
Megjelenik hatszor egy évben
Kiadja a Magyar Evangélikus Konferencia (Maek)
1088 Budapest, Puskin utca 12. (telefon: +36 1/338-2302)

Felelős kiadó: Pröhle Gergely elnök
Felelős szerkesztő: Szűcs Petra
(telefon: +36 20/824-8854, e-mail: petra.szucs78@gmail.com)
Megrendelés, információ: Zászkaliczky Pál (e-mail: maek@lutheran.hu)

A lap ingyenes, a nyomda- és postaköltségre adományokat kérünk és elfogadunk.

Bankszámla: Magyar Evangélikus Konferencia, Budapest, Raiffeisen Bank
Bankszámlaszám (belföldről): 12010886-00146767-00100002
(külföldről) IBAN: HU 43 1201 0886 0014 6767 0010 0002
SWIFT: UBRTHUHB

Áldott ünnepeket kíván minden kedves Olvasójának az ÚTITÁRS szerkesztősége!